

OPONENTSKÝ POSUDEK K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Stanislava Šťovíčková
(Evangelická teologická fakulta UK)

**„TRÉNINK KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ JAKO MOŽNÁ FORMA PREVENCE
NEZAMĚSTNANOSTI ŽEN PO RODIČOVSKÉ DOVOLENÉ“**

Studentka si vybrala jako téma své bakalářské práce *„Trénink klíčových kompetencí jako možná forma prevence nezaměstnanosti žen po rodičovské dovolené“*. Toto téma je v dnešní době velmi aktuální a jeho zpracování je přínosné, protože poukazuje na problematiku žen v opětovném zařazení na trh práce, udržení si dobrého pracovního postavení a neopomenutí péče o domácnost a děti.

Cílem bakalářské práce je, jak uvádí studentka, hledat odpovědi na otázku, zda je trénink klíčových kompetencí vhodnou a účinnou formou prevence, která může přispět ke zmírnění negativních dopadů na ženu pro rodičovské dovolené při jejím návratu na trh práce.

V úvodu bakalářské práce autorka seznamuje se skupinami osob, které jsou z různých důvodů znevýhodněné na trhu práce. Jendou z těchto skupin jsou i ženy – matky po rodičovské dovolené. Studentka uvádí některé důvody, proč tomu tak je. Zároveň zmiňuje, že i žena na rodičovské dovolené může po určité době vnímat celodenní péči jako sociální izolaci. Problém vidí i v návratu žen po rodičovské dovolené do zaměstnání, kdy ženy mnohdy řeší zásadní dilema – rodina vs. práce.

V 1. kapitole s názvem *„Člověk a trh práce“* autorka popisuje význam práce a zaměstnání pro člověka, dále se zabývá proměnami postojů člověka k práci, a to na pomyslné časové přímce. V podkapitole 1.2 se však dopouští řady nepřesností a dovozování mylných závěrů. Některá uváděná fakta jsou vytržena z kontextu a autorka je neopatruje svými komentáři, aby věci uvedla na pravou míru. Jsou směřovány pohledy na práci v zahraničí s vývojem u nás. Chybí zmínka o zrušení nevolnictví (1781) a co s sebou tato reforma přinesla, což je na tu dobu podstatná změna. Dále se autorka zmiňuje o kapitalismu a hned pokračuje dobou po 2. světové válce. Nekriticky parafrázuje autora Rosinu (1967). Bylo by vhodné uvést zmínku o hospodářské krizi v Československu ve 30. letech 20. století, která s sebou mj. přinesla masivní nezaměstnanost. Není možné v jednom odstavci směřovat kapitalismus se socialismem. Dále je potřeba uvést, že snížení počtu živnostníků, zánik drobných podniků a přesun ze

zemědělství do průmyslových odvětví atd. nebyl samovolný, ale odehrál se v důsledku politických změn po roce 1948, pokud má ovšem autorka na mysli poválečné Československo, což není z odstavce patrné. Vzhledem k tomu je tato podkapitola nepřehledná a matoucí.

Další podkapitoly pojednávají o filosofických, psychologických a ekonomických přístupech k práci. Důležitý náhled na vnímání práce nám autorka podává v podkapitole „*Ekonomické pohledy*“ včetně zmínky o hlavních představitelích jako jsou Keynes, Malthus (pozor, ne „*Malthaus*“, jak je v práci uvedeno), Smith, jejichž ekonomické teorie porovnává.

Poslední odstavec v podkapitole 1.5 obsahující jasnou definici práce a zaměstnávání by bylo vhodnější uvést hned na úvod v podkapitole 1.1 „*Význam práce a zaměstnání pro člověka*“.

Kapitolu 2 jasně vystihuje její název „*Nezaměstnanost*“. Autorka se zde věnuje pojmu nezaměstnanost, definuje nezaměstnaného člověka, ale bez upozornění přechází k příčinám nezaměstnanosti. Bylo by vhodnější toto oddělit, protože to působí nepřehledným dojmem.

Dále autorka popisuje skupiny, které jsou na trhu práce více znevýhodněny, tzn. ty, pro které je ztráta zaměstnání pravděpodobnější a získání zaměstnání obtížnější. Neopomenula ani důsledky nezaměstnanosti.

3. kapitola pojednává o prevenci nezaměstnanosti. Autorka se zabývá prevencí primární, sekundární a terciární. Dále se zmiňuje o prevenci individuální a skupinové a dobře popisuje preventivní formy, jako je např. outplacement.

Aktivní politika zaměstnanosti je tématem 4. kapitoly. Zde je velice vhodně zmiňována strategie EU směřující ke snižování nezaměstnanosti v členských zemích Evropské unie. Jako pozitivní hodnotím to, že autorka pamatuje na Lisabonskou strategii (Národní program reformy České republiky). Bylo by dobré, kdyby se alespoň na okraj zmínila o tom, co se již podařilo realizovat (o tom by mohla studentka pohovořit při obhajobě).

V 5. kapitole s názvem „*Kompetence*“ autorka popisuje situaci v ČR týkající se úrovně vědomostí, kompetencí a dovedností dnešních mladých lidí ve srovnání s vybranými evropskými státy. Dále se zabývá významem slova kompetence, jehož výklad je v nejednoznačný. V podkapitole 5.2 autorka uvádí výčet klíčových kompetencí pro zaměstnanost podle výkladu různých autorů.

V 6. kapitole studentka naráží na problematiku žen – matek, které se po rodičovské dovolené vracejí na trh práce. Odhaluje zde závažné důvody, díky kterým jsou ženy v procesu návratu na trh práce znevýhodněny. Naráží zde rovněž na problém skloubení rodinného a profesního života. Vhodně je zmiňován trend v ČR postupně nastupující od počátku 90. let, a tím je rušení předškolních zařízení (jeslí) pro děti do 3 let, který byl jednak reakcí na demografický vývoj, ale také (v současné době se se zvyšujícím počtem narozených dětí zvyšuje i poptávka)

Studentka seznamuje se některými aktivitami směřujícími k snadnějšímu návratu žen po rodičovské dovolené na trh práce. Rovněž uvádí údaje z výzkumu, který byl realizován během jejího působení v o. s. ianus. Vhodně je výzkum doplněn příklady z praxe.

Kapitola 7 podrobně popisuje program rozvoje klíčových kompetencí. Tuto kapitolu by bylo vhodnější situovat před samotný výzkum z důvodu přehlednosti a aby si nezasvěcený čtenář učinil pod tímto slovním spojením představu.

Co se týká formální stránky bakalářské práce, studentka volila členění do kapitol a podkapitol. V některých podkapitolách jsou však trochu nepřehledně uváděna témata, která by si zasloužila být opatřena přinejmenším nadpisem (viz již zmíněná kapitola 2, kdy po definici nezaměstnané osoby následují příčiny nezaměstnanosti).

Výzkumná část působí po formální stránce zmateně. Bylo by vhodné odlišit, kde začíná a končí autorčin výzkum. Rovněž by bylo přehlednější nejdříve seznámit s výzkumnými hypotézami a poté teprve s výsledky výzkumu.

Přes některé nedostatky v teoretické části tato bakalářská práce velmi dobře popisuje situaci na trhu práce ve vztahu k ženám po rodičovské dovolené. Ve výzkumné části autorka ukazuje, že trénink klíčových kompetencí je jednou z možností, jak usnadnit ženám po rodičovské dovolené opětovné zařazení do pracovního procesu.

Vzhledem k výše uvedenému navrhuji po úspěšné obhajobě hodnocení velmi dobře.

Otázka k obhajobě: Která opatření z Národního programu reforem České republiky (vzhledem k Lisabonské strategii) se již alespoň částečně podařilo realizovat?

Mgr. Iva Poláčková